

Jonas Sjöstedts inledningstal

Vänsterpartiets EU-valkonferens, Norrköping 2019-02-16

Vänner, vänsterpartister,

Vad fint det är att se er alla här. Vi samlas efter en unik period i svensk politik. Det var en period som började med att vi i Vänsterpartiet gjorde en riktigt bra valrörelse i september. Ni minns väl? Ni som sitter här – och många av er som följer med hemifrån – ni gjorde ett fantastiskt jobb. Jag minns det med värme, flera hundra, ibland flera tusen, som mötte upp på våra välarrangerade valmöten där jag ofta fick glädjen att tala, alla nya som strömmade till, som vill ha jämlikhet och rättvisa. Tack för att ni gjorde ett så fantastiskt jobb!

Den här ovanliga perioden i svensk politik tog slut i januari med att Sverige fick en regering. I och med det började också en ny tid. Sverige styrs nu av en socialdemokratisk regering som på punkt efter punkt ska driva högerpolitik. De som redan tjänar allra mest, de ska få ännu mer. Vanligt folk däremot, de ska få höjda hyror och otrygghet på jobbet. Trots att alla vid det här laget borde kunna se vad privatiseringarna har lett till, så ska vi få ännu mer av det. Så ser den socialdemokratiska högeruppbyggnaden ut.

Vänsterpartiet är inte någon del av deras uppbyggnad. Medan Socialdemokrater och Miljöpartister ska arbeta för att genomföra högerförslagen, kommer vi arbeta för att stoppa dem. Vi ska stå för något bättre, för jämlikhet. Vi gör det tillsammans med fackföreningar och hyresgäströrelse, med klimat kämpar och feminister runtom i landet. Vi är inte de som tyst ser på, vi är de som arbetar för förändring. Mina vänner, det är vi som är vänsteralternativet.

Nu samlas vi för att bestämma politik, budskap och kandidater till EU-parlamentsvalet i maj. Vad är det då för situation vi går till val i? Hur ser den tid och det Europa ut som vår politik ska förhålla sig till?

Jo, den europeiska situationen påminner på många sätt om den vi har i Sverige. Socialdemokratin har allt mer glidit ihop med högerpartier i en marknadsliberal elit. Gång på gång är det mer marknad och mer privatiseringar som ska lösa alla problem. Samtidigt drabbas vanligt folk av otrygghet och ekonomisk utsatthet. EUs högerpolitik räddar bankerna, men lämnar välfärden och de arbetslösa i sticket. Klyftorna växer ute i Europa samtidigt som makteliten flyger Business class till Bryssel högt över de som drabbas. Det borde inte komma som en överraskning att många nu tappar tron på systemet. Och alldeles för ofta vänder de sig då till extremhögern.

EU-parlamentsvalet 2019 riskerar att bli ett val då högerextrema partier går starkt framåt. Så ser vår tid ut. Det är partier där rasismen är tätt sammanknuten med kvinnohat och attacker mot hbtq-personer. De vill begränsa mediernas frihet och ger sig på universiteten. Det är rörelser som skriker högt om yttrandefriheten, men som själva är de som utgör det största hotet mot den.

De högerextrema partierna går inte bara framåt. Inför valet i maj är de också mer enade än tidigare. Och de har lagt om strategi, nu vill de tillsammans ta makten i EU. Det får inte ske. De påstår att de utmanar EUs maktelit och deras högerpolitik, men det riktiga alternativet kommer från vänster. När de sprider hat och rasism sprider vi solidaritet och sammanhållning med de som drabbas av högerpolitiken. Både vi och de utmanar EU-eliten. Men vi gör det med helt olika alternativ. Vi förhindrade att SD fick makten i Sverige, nu ska vi i vänstern se till att de högerextrema inte får makten i EU.

Vår tid är också klimatkrisens tid. Det som för inte så länge sedan var hemska men avlägsna framtidsscenarioer, det har vi nu börjat se de första tecknen på i vår vardag. När det kommer nya forskningsrapporter om klimatet får jag numera upp bilden av mitt hus hemma i Sörböle och den

onaturliga hettan i somras. Hur blommorna på gården vissnade innan de hann blomma. Hur björkarna runt huset gulnade när värmen bara fortsatte och fortsatte. Vi ser det omkring oss nu, glimtar av en framtid.

Klimatet skiljer sig från andra politiska frågor eftersom tidsaspekten är så central. Vi kan inte låta åren gå i väntan på det rätta tillfället. För varje år som går fylls atmosfären på med koldioxid som ligger kvar där och får konsekvenser i århundraden, ja årtusenden. Enligt FN:s klimatpanel blir de kommande tio åren avgörande. EU-parlamentets mandatperioder är fem år. De som väljs i valet i maj kommer alltså att vara de som ska forma EU-politiken under halva denna tid. En för mänskligheten avgörande tid. Mina vänner, där behövs Vänsterpartiet.

Båda dessa hot – högerextremismen och klimatkrisen – är tydligt kopplade till ekonomin och den marknadsliberala eliten. Ojämligheten sliter isär våra samhällen. Hotet om arbetslöshet sprider en rädsla för att falla. De som tror att människor stillatigande accepterar att halka efter medan de rikaste drar ifrån, de tror fel. Klyftorna och rädslan blir den grogrund som högerextrema rörelser behöver.

Samma kapitalistiska logik gör också att utsläppen rusar på. De rusar på trots att alla vid det här laget vet vad det innebär för klimatet. Högerpolitiker låter marknaden styra trots att det är uppenbart att marknaden inte kan hantera klimatkrisen. Företagens vilja till vinst ska alltid komma först. Men världen brinner. Vad ska vi med politiker till som enbart ser individer utan sammanhang, istället för att se att vi hör ihop? Vad ska vi med partier till som inte tror på gemensamt ansvarstagande? Partier som inte förmår ta fajten med de multinationella utsläppsjättarna. För att klara klimatet måste vi ha rörelser som vågar utmana bolag och lobbyister. Rörelser som vet på att det går att bygga om samhället. Att vi kan ta tag i saker och tillsammans förändra spelreglerna. Vänsterpartiet är de rörelsernas röst i Bryssel.

Så ser den ut, den tid som vi lever i – det är en tid som behöver en stark vänster. Och här finns också hopp. Den europeiska vänstern är starkare än på länge. I land efter land växer längtan efter något bättre och där växer också vänsterpartierna. Idag har vi ett bra och allt tätare samarbete med varandra.

Dessutom har de här vänsterpartierna nu en syn på EU som ligger närmare oss i den nordiska vänstern. Istället för en ganska naiv federalistisk syn på EU som funnits tidigare, har de nu en mer kritisk hållning. Det här innebär ett nytt läge, med möjligheter som tidigare inte fanns. Vi är redo att tillsammans utmana eliten i Bryssel och deras högerpolitik. Det är en del av vårt arbete mot högerextremismen och vårt arbete för klimatet.

Vänsterpartiet har länge haft den bästa politiken för klimatet. I Naturskyddsföreningens granskningar av partiernas miljöpolitik har vi hamnat på första plats. För mig har det varit viktigt – när jag själv satt i EU-parlamentet var det miljöfrågorna jag jobbade allra mest med. Så vi själva har vetat att en vänsterröst är den bästa rösten för klimatet, men alla har inte vetat. Det har funnits en kritik mot att vi inte lyft fram klimatet tillräckligt i våra valrörelser. Mitt besked nu, det är att nu händer det. I den här valrörelsen är det Vänsterpartiet som är klimatpartiet.

Vi vet att väldigt många håller med om vår politik för jämlikhet, klimat och feminism, men det finns ett missförstånd som vi måste göra upp med. Många tror lite vagt att eftersom vi är så kritiska till EU så är vi inte med och påverkar. Att vi skulle sitta och sura i ett hörn och säga att det inte går. Vi kan tycka att det låter helt ologiskt, men den där bilden finns och den behöver vi förhålla oss till. För människor vill rösta på något som ger effekt, någon som gör något. De ser samhällsproblemen omkring sig och vill ha partier som förändrar.

Här har vi ett jobb att göra under våren. Jag har fått frågan varför partistyrelsen i förslaget till valplattform har med att det inte är aktuellt att nu driva ett utträde. Att vi sedan länge har fokuserat på förändring istället för att aktivt driva utträdet är ju ett faktum, det följer de kongressbeslut vi tagit, men varför skriva ut det? Jo, syftet är att tydligt en gång för alla göra upp med missförståndet att vi skulle fokusera på att lämna och därför inte bry oss om att förändra. Våra valarbetare måste kunna ge tydliga besked – och våra väljare vill ha tydliga besked. Det vill vi ge.

Hur är då de svenska vänsterpartisterna i EU? Ja, är det några som är aktiva i EU så är det vi. Vår allra första EU-parlamentariker hette Bengt Hurtig. En väldigt fin vänsterpartist från Piteå. Han satt inte länge men han gjorde sina avtryck. Han var aldrig uppgiven, han nöjde sig inte med att kritisera, envist utmanade han högerpolitiken i EU. Bengt avslöjade hur EU-parlamentariker fick mer reseersättning än vad deras biljetter kostade, det bidrog till att det nu har ändrats. Ungefär som att Malin Björk är den enda svenska ledamot som visat kvitton för alla sina kostnader – och nu är också de reglerna på väg att skärpas.

Jag minns att det var en tidning som mätte hur aktiva de olika svenskarna hade varit i parlamentets kammare. Sossarna hade då elva ledamöter. Vi hade en vänsterpartist där – Bengt. Det som tidningen räknade ut var att han ensam hade varit mer aktiv än alla socialdemokrater tillsammans. Och jag tror att sådana är vi. Vi har viljan som krävs. Och proportionerna är alltså sedan länge bevisade: drivet hos en vänsterpartist motsvarar elva sossar tillsammans.

Och tänk er, med en bra valrörelse kan vi skicka inte en utan 2-3 eller 4 vänsterpartister till EU. Det blir ju som 44 sossar.

I valrörelsen ska vi göra det glasklart att det är vänstern som förändrar på riktigt, varje dag, överallt. Vi jobbar stenhårt för vänsterlösningarna. Vi gör det i bostadsområdet vi bor i, vi gör det på arbetsplatsen. Vi gör det i kommuner, landsting och riksdag – och förstås också i EU-parlamentet.

När Portugals regering vägrar lyda EUs order om åtstramningar – då är vi på deras sida för vänsterpolitik. När länder i EU vägrar godta privatiseringspolitiken så hjälper vi varandra. När EU vill satsa på militär och upprustning så driver vi på för att pengarna istället ska gå till klimatinvesteringar. Vi tar fajten.

Den 26 maj när vi står där i försommarsolen utanför vallokalerna, när träden har slagit ut och vi delar ut våra valsedlar, då ska människorna vi möter känna till att vill man ha någon i EU som förändrar – då ska man skicka dit en vänsterpartist.